

Torre de l'Hospital de Cervelló

Olesa de Bonesvalls

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Hospital de Cervelló. 08795 OLESA DE BONESVALLS
Emplaçament Al barri de l'Hospital, al peu de la carretera BV-2411

Coordenades:

Latitud: 41.3453
Longitud: 1.84595
UTM Est (X): 403450
UTM Nord (Y): 4577732

Classificació

Número de fitxa 08146 - 59
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Medieval Gòtic
Segle XIII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs National Monument Record – Defensa
inspire:
Observacions protecció: Decret 1949 nº 164. BIC, R-I-51-5567, Llei 16/1985.
Data aprovació: dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari IPAC nº 2734
Generalitat i altres inventaris
Accés Restringit
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Barcelona. Carrer del Bisbe, 5. 08002 BARCELONA
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua

Data de registre de la fitxa: ds., 01/10/2005 - 02:00
Autoria de la darrera revisió: María del Agua Cortés Elía, OPC
Data de la darrera revisió: dj., 26/02/2026 - 12:07

Descripció

La torre es troba adossada al mur nord de l'edifici de l'Hospital. És una torre de planta quadrada, de pedra, construïda amb obra molt regular amb cantoneres ben escairades, amb finestres allargades i estretes. La torre està distribuïda amb baixos i tres pisos, coberta amb teulada a quatre vessants sostinguda per un embigat de fusta. A la planta baixa hi hauria la presó, amb una finestra amb reixa i d'arc de mig punt; a l'interior es conservava un banc en forma d'ela. Al primer pis, la planta noble, hi ha l'anomenada "cambra dels bisbe". El segon pis correspon a les golfes i el tercer era el colomar. A la façana de ponent hi ha un finestral gòtic al segon pis, amb columna central. Al primer pis hi ha un altre finestral gòtic més gran però tapiat en part, coronat per vuit mènsules (actualment falta una) amb quatre obertures espitllerades a sobre i que són les restes de matacans de defensa. A la façana nord hi ha la finestra de la presó als baixos; un balcó al primer pis que va substituir una finestra gòtica i sobre el que queden els arcs d'aquesta finestra; una finestra rectangular al segon pis i finalment vuit mènsules amb quatre obertures tapiades que eren matacans. A les parets de llevant i de migdia també hi ha senyals de vuit mènsules a cada costat amb quatre obertures, que s'utilitzaren pels matacans. De la paret de llevant de la torre surt un mur que divideix el pati en dos, amb un portal de mig punt adovellat en el que hi ha quatre merlets esglaonats.

Observacions:

Al llibre de visites pastorals de l'església d'Olesa de Bonesvalls del 1312 (ADB) s'assenyala que el nombre de persones que passaven per l'Hospital era molt elevat, unes 400 al mes, cosa que va provocar que es construís un conjunt de cases al seu entorn per tal d'allotjar al personal que hi treballava. Es diu que assistiren als actes d'inauguració fra Ramon de Penyaforat, el rei Jaume I, el senyor de la baronia de Cervelló i fundador, Guillem II. El 1590 el bisbe Juan Dimes Lloris va fer posar un escut sobre la porta de l'Hospital amb una llegenda: "Aquest Hospital fundat en altres temps per Guillem de Cervelló, el bisbe Juan Dimes Loris ara l'ha restaurat"; probablement el mur que divideix el pati i que parteix de la torre, fou fet en aquesta època. Està inclòs al catàleg d'elements a protegir del PGOU d'Olesa, 1989. Fotografia 1 de Marta Mitjans.

Història

L'Hospital de Cervelló sovint era anomenat "castrum Hospitalis" (Els castells catalans, vol III). Era un recinte emmurallat i la torre amb matacans que hi havia al centre era la torre defensiva dels conjunt. L'Hospital va ser fundat per Guillem II de Cervelló i de Cervera, tal i com va deixar constància al seu testament de 2 de juny de 1262, en el que ordena que es faci un hospital al terme d'Olesa de Begues, al costat de la via pública en el lloc conegut com el Pèlag d'Olesa. Havia de tenir la missió d'atendre i curar als pobres, pelegrins, predicadors i passatgers. Al mateix testament fa donació a l'hospital del lloc d'Olesa amb tot el seu territori. Tot i aquest destí inicial de fer les funcions d'hospital de malalts, la funció que va fer durant la seva història va ser com a lloc d'hostatge i almoïna de pobres, vianants i pelegrins fonamentalment. Les obres per construir l'edifici començarien al moment de la donació, l'any 1262; entre 1270 i 1274 l'edifici d'estil gòtic estaria completament acabat, així com part de la capella, de la torre i la muralla.

Després d'uns anys de rehabilitació, el novembre de 2024 van acabar les obres de restauració fruit del conveni entre el Departament de Cultura, el Bisbat de Sant Feliu de Llobregat i la Fundació La Caixa, amb un cost de 231.000€. La intervenció va reforçar l'estructura i les cobertes. Paral·lelament, la Diputació de Barcelona va aportar 200.000€ a través de l'Ajuntament d'Olesa de Bonesvalls per rehabilitar les façanes del conjunt. També es va intervenir en el jardí i l'església.

Bibliografia

LLORAC I SANTÍS, Salvador (1993). Olesa de Bonesvalls. Un paisatge, un passat i un present. Ajuntament d'Olesa de Bonesvalls Ajuntament.

MISSER I VALLÈS, Salvador (1953). Glosses històriques d'Olesa de Bonesvalls Salvador Misser i Vallès. Barcelona Tall. Gràf. J. Prats Bernadàs.

MISSER I VALLÈS, Salvador (1993). Catàleg monumental de l'Arquebisbat de Barcelona Penedès-Garraf (vol. 1). Olesa de Bonesvalls, Parròquia de Sant Joan i Hospital de Cervelló. Barcelona Arxiu Diocesà de Barcelona 1993.

MONTE, M.A. (1987). Inventari de Patrimoni Arquitectònic. Generalitat de Catalunya. Fitxa nº 2734.

AA.VV. (1992). Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Volum 6: Alt Penedès. Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

